

УДК 94(477:437.1):327.5](430.129)]"1246/1278"

## ВІД КОНФРОНТАЦІЇ ДО СОЮЗУ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РУСЬКО-ЧЕСЬКИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВІЙНИ ЗА АВСТРІЙСКУ СПАДЩИНУ (1246–1278)

Соломія КОЗАК

*Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України*

У статті здійснено аналіз найбільш актуальних питань, пов'язаних із участю створенів Галицько-Волинської держави (Данила Романовича і його синів Романа та Лева) у подіях війни за Австрійську спадщину (1246–1278) й у відносинах із Чеським королівством. Підкреслено важливість династичних мотивів для втручання Данила Романовича у війну. Прослідковано русько-чеські відносини в подіях війни, що розпочинались конфронтацією та переросли в союз. Акцентовано увагу на подальших напрямках дослідження цього епізоду західноєвропейської політики з необхідністю залучення ще невивчених джерел.

*Ключові слова:* спадщина Бабенбергів, Данило Романович, Лев Данилович, Пшемисл-Оттокар II, битва під Дюрнкрутом, Галицько-Волинська держава, Австрія, королівство Чехія.

Сповненою подій і подальших дискусій про них в історичній науці й надалі залишається сторінка політичних та військових відносин Галицько-Волинської Русі з Чеським королівством у XIII ст. Попри географічну віддаленість цих держав та орієнтування на різні цілі, Романовичів та Пшемислідів у другій половині XIII ст. пов'язали перипетії війни за спадщину австрійських Бабенбергів (1246–1278 рр.). Зокрема, йдеться про участь у цих подіях Данила Романовича (1201–1264) і його синів Романа (†1258), а згодом і Лева (бл. 1225 – бл. 1300) – з боку королівства Русі, та Вацлава I (1225–1253) і Пшемисла-Оттокара II (бл. 1233–1278) – з боку Чеського королівства. Не завжди характер цих взаємин був однозначним і прямолінійним, набуваючи форм то конфронтації, то союзу. Відтак залишається актуальним висвітлення дискусійних аспектів русько-чеських відносин в умовах війни, без перебільшення вирішальної для долі Центрально-Східної Європи.

В різний час тема війни за Австрійську спадщину та взаємин галицько-волинських правителів із чеськими в XIII ст. побіжно чи більш докладно вивчалася в працях Івана Крип'якевича [15–16], Миколи Котляра [12–14], Володимира Пашуто [24], Олександра Головка [7], Карла Лехнера [36], Йозефа Жемлічки [44], Даріуша

Домбровського [33], Маріуша Бартницького [28], Віктора Адамовіча [25], Віталія Ковальова [10], Віталія Нагірного [40]. Варто зазначити, що вивчення історії Галицьких і Волинських земель, зокрема й руського аспекту війни за Австрійський спадок за останні десятиріччя суттєво покращилося. Про це можуть свідчити праці таких дослідників як Леонтій Войтович [1–6], Олександр Майоров [17–20], Норберт Міка [37–39], Ілля Паршин [21–23]. Проте вивчення зовнішньої політики сюзеренів Галицько-Волинської держави й надалі потребує переосмислення і подолання «білих плям». У цій статті спробуємо звернутися до актуальних і дискусійних моментів окресленої теми.

Головною причиною інтенсифікації русько-чеських контактів у середині XIII ст. стала династична криза в Австрії та Штирії, пов'язана з припиненням чоловічої гілки місцевої династії Бабенбергів. Це зумовило тривалий конфлікт, до якого були залучені німецькі князі, правителі Чехії, Угорщини та Галицько-Волинської Русі.

Перше дискусійне питання стосується причин, якими було вмотивоване рішення Данила Романовича взяти участь у цій боротьбі. «Безрозсудною авантюрою» таку політику князя вважав Михайло Грушевський, наголошуючи, що той мав «набагато більш реальні справи під носом» [8, с. 75]. М. Котляр назвав рішення Данила «стратегічним прорахунком», хоча, можливо, він «навіть мріяв про об'єднану Русько-Австрійську державу» [13, с. 140]. І. Криш'якевич вважав, що князь виношував плани посадити сина на австрійський престол, щоб мати тут «резерв для князівської родини» [16, с. 129]. У новітній історіографії втручання Данила в австрійські справи зазвичай розглядається в контексті зміни вектора зовнішньої політики Романовичів у бік Заходу [28, s. 188–189].

Проте не всі сучасні дослідники вважають такі пояснення вичерпними. Огляд головних гіпотез про цілі походу Данила та його союзників на Моравію здійснив Н. Міка [38, s. 6]. На якісно новому рівні участь Данила у війні неодноразово розглядає в своїх працях Л. Войтович, докладно вивчаючи питання династичних зв'язків, які призвели до конфлікту навколо Австрії. Варте уваги обґрунтоване припущення О. Майорова щодо причин, які зумовили австрійську політику Данила. Зокрема, дослідник зазначає, що через свою матір, «княгиню Романову», яку він ототожнює із Єфросинією-Анною, дочкою візантійського імператора Ісаака II Ангела (бл. 1156–1204), Данило був родичем Фрідріха II Войовничого (1210–1246), сина Феодори Ангеліни (бл.1175–XIII ст.) [18, с. 177–178]. Як О. Майоров,

так і Л. Войтович не розділяють думки Д. Домбровського про те, що галицько-волинський князь брав участь у війні виключно під впливом угорського короля, а наголошують, що він мав свою мотивацію [5, с. 135–136]. Тому політичний курс Данила Романовича, якщо розглядати його в контексті відстоювання не менш законних прав на австрійський спадок, з огляду на династичні мотиви втручання, видається доволі закономірним кроком.

Іншим дискусійним моментом в історіографії є безпосередня причетність Данила Романовича до династичної кризи, яка розпочалась у червні 1246 р., коли згаданий австрійський герцог Фрідріх II Бабенберг, не маючи прямих спадкоємців, загинув у битві з уграми на р. Лейті. За середньовічною легендою це відбулося від руки «руського короля» [26, р. 559, 27, р. 541]. Щодо того, чи насправді Данило Романович брав участь у цій битві, думки дослідників розходяться. Деякі твердять, що ним міг бути тільки князь Ростислав Михайлович [42, с. 45, 39, с. 18]. М. Котляр припускав, що цим «королем Русі» достовірно не був Данило, але останній, однак, надіслав військову допомогу угорському королеві [14, с. 203]. О. Майоров висловлюється за участь правителя в битві, проте Л. Войтович, полемізуючи, аргументує неможливість цього тим, що Данило Романович до червня 1246 р. не встиг би повернутися зі ставки Бату-хана на Волзі [1, с. 78–79].

Після раптової смерті Фрідріха з претензією на «спадок Бабенбергів» виступили сусідні правителі, перш за все королі Чехії та Угорщини. Оскільки Австрійське герцогство могло бути успадкованим по жіночій лінії [31, р. 222], право на успадкування міг забезпечити шлюб з представницею династії Бабенбергів. Найближчими родичами загиблого герцога були його сестра Маргарита та племінниця Гертруда. Саме навколо них розгорнулися подальші події війни за Австрійську спадщину.

В Галицько-Волинському літописі під 6762 (1254 р.) міститься розповідь про участь Данила Романовича в боротьбі за австрійський престол. За словами літописця, угорський король Бела IV прислав до Данила своїх послів із пропозицією видати за його сина Романа вдову австрійського герцога Гертруду Бабенберг, разом із якою Данило одержав би й всі австрійські землі: *«посла [король Бела] к Данилови, рекъши, пошли ми сна Романа, да вдам за нь сестроу герциковоу и вдамъ емоу землю Немецкую»* [9, стб. 821]. Данило Романович прийняв цю пропозицію короля, відправивши до нього свого сина Романа, а Бела разом з останнім виїхав до Австрії і влаштував обічне одруження: *«еха [Бела] в Немец с Романом и да сестру герциковоу за*

Романа» [9, стб. 821]. Свідчення літопису про похід угорсько-руських військ в Австрію, який завершився шлюбом князя Романа з герцогинею Гертрудою, підтверджується кількома західними джерелами, відносячись до 1252 р. [18, с. 168].

Війна за австрійський спадок підняла на новий рівень русько-чеські стосунки. Адже і Пшемисліди скріпили свій зв'язок із Бабенбергами – шлюбом дочки Леопольда VI Маргарити із сином чеського короля Вацлава I Пшемислом-Оттокараром II, тоді маркграфом моравським, що забезпечувало йому легітимні підстави для участі у війні. Щоб запобігти цьому, Данило Романович і Бела IV домовились про перехід австрійського трону до Романа Даниловича після шлюбу із Гертрудою Бабенберг. Тож чеські претензії на австрійський трон опинилися в 50-і рр. XIII ст. на протилежному боці від політики Данила Романовича, який діяв у союзі з Угорщиною та Польщею, противниками Чеського королівства в цій війні.

Війна на підтримку Романа Даниловича розпочалася вторгненням союзників до Чехії (угорський король залучив свого зятя, краківського князя Болеслава Сором'язливого та його племінника – ленчинського князя Лешка Чорного, а також васальних сербських і болгарських князів та половців) [35, с. 316]. Данило Романович із сином Левом та Болеславом Сором'язливим вступили в чеські землі наприкінці весни – на початку літа 1253 р. Лев Данилович із дружинами литовських князів Товтивіла й Едивіла та полком двірського Андрія відокремився від основних сил поблизу сілезького міста Козлій (Козле) на Одері, спустошуючи чеські землі, відволікаючи чеського короля від походу до Австрії. Тим часом основні галицько-волинські та польські сили розпочали облогу Опави.

Приводом для дискусій є і те, що про русько-польське вторгнення до Чехії не говориться ані слова в «Празьких анналах» – джерелі, сучасному до описуваних подій. Разом з тим, цей похід прославляє Галицько-Волинський літопис [9, стб. 822–825], а військові дії угорського короля в Моравії зображуються в анналах вельми яскраво, як тяжке випробування для усього народу [35, с. 291]. Цьому питанню присвячена стаття дослідниці з Оломоуца Їтки Комендової [11], в якій вона намагається пояснити скептичний чеський погляд на участь у війні за австрійську спадщину Данила – представлений як у тодішніх джерелах, так і в подальшій історіографії. Автор відстоює думку, що не варто надмірно піддаватись ідеологічній концепції Галицько-Волинського літопису,

який надає надмірного значення австрійсько-чеській кампанії Данила – натомість уважніше читати чеські джерела. Також автор ставить під сумнів саме уявлення про русько-чеські стосунки, вважаючи за доцільне розглядати їх лише в контексті зумовленості чесько-угорської та чесько-польської політики [11, с. 162]. Такі міркування дійсно мають рацію з тих причин, що можуть акумулювати зусилля дослідників цієї теми для ретельнішого ознайомлення із чеськими та латинськими джерелами.

В підсумку станом на 1252 р. угорські війська, як і русько-польські, зазнали поразки. Роман Данилович залишився без військової підтримки союзників і не зміг втриматися в Австрії. Обложений військами Пшемисла-Оттокара II в замку Гімберг неподалік Відня, Роман у другій половині 1253 р. мусив повернутися до Русі, покинувши також свою дружину Гертруду, що вельми негативно було сприйнято сучасниками-хроністами [29, р. 599, 30, р. 727].

На цьому війна за спадщину Бабенбергів не припинилася. Не маючи змоги розглядати тут її детальний перебіг, зосередимося лише на подальших важливих моментах русько-чеських відносин у її контексті.

Зовсім по-іншому складається ситуація за правління Лева Даниловича, який зумів планомірно, від середини 1260-х рр., перетворити протистояння з Пшемислом-Оттокаром II у тісний галицько-чеський союз, який тривав протягом усього правління короля Вацлава II (1278–1305). Цей союз, розпочавшись зі спільного для Пшемисла-Оттокара II та Лева Даниловича втручання в боротьбу за литовський престол [3, с. 14–15], остаточно сформувався в Опаві наприкінці 1273 – на початку 1274 р. в умовах боротьби за австрійський престол, коли Лев Данилович та Болеслав Сором'язливий стали на бік чеського короля. Усіх трьох пов'язували й родинні зв'язки, а саме свояцтво [4, с. 14].

Важливим питанням цього етапу змагання за австрійську спадщину є участь князя Лева в битві при Дюрнкруті 26 серпня 1278 року (чеська назва – битва на Моравському полі), внаслідок якої імператор Священної Римської імперії Рудольф I Габсбург (1218–1291) розбив війська чеського короля Пшемисла-Оттокара II та заволодів Австрією. Польська історіографія піддала сумніву участь війська Лева Даниловича в цій битві [43, с. 49–50, 39, с. 91–93], залишаючи осторонь питання, для чого австрійським хроністам потрібно було вигадувати участь галицького князя, ще й називаючи його на ім'я [2, с. 431].

Вивчаючи свідчення таких джерел як Римована хроніка Оттокара Штирійського (†1318) [41], «Аннали Германа з Альтаху» [34, р. 410], «Чеська хроніка» [32, р. 192] тощо, І. Паршин вказує на відсутність прямих вказівок на руські війська в цих творах [21, с. 59]. Однак, наголошує автор, це зовсім не свідчить про те, що князь Лев Данилович не має жодного стосунку до битви при Дюрнкруті. Галицький володар підтримував чеського короля, але є дискусійним той факт, чи справді він очолював галицькі дружини в цій битві. Такої ж думки дотримується Л. Войтович: наводячи переконливе свідчення Томаса Тутці з Павії (бл. 1212–1284). Дослідник зауважує, що Лев міг бути втягнутим тоді в конфлікт із валахами, роздмуханий за участі угорського короля Ласло IV Куна (1262–1290) [2, с. 431–432]. Це питання потребує подальших досліджень латиномовних джерел.

Саме після битви при Дюрнкруті розгорнулася складна конфронтація галицько-волинського князя з угорським королем. Разом із одночасною загибеллю Пшемисла-Оттокара II, що призвело до згасання впливу Пшемислідів на європейській арені, ці події змістили вектори зовнішньої політики правителів Русі. Тому про галицько-чеський союз вже немає змоги говорити за наступника Лева – галицького короля Юрія Львовича (1252–1308).

Підсумовуючи, зазначимо, що в русько-чеських відносинах відгравали роль різноманітні мотиви: родинні зв'язки, союзні відносини з угорським королем і польськими князями, а також певним чином і престиж. Сумнівно, що однією розвідкою можна охопити весь спектр питань цього важливого етапу в історії країн Центрально-Східної Європи. Проблема участі галицько-волинських військових сил та їхніх провідників – сюзеренів Галицько-Волинської Русі у війні за австрійську спадщину в умовах конфронтації та союзу із Чеським королівством залишається дискусійною та потребує подальшого дослідження із залученням західноєвропейських джерел, які лише починають входити в науковий обіг.

### Список використаних джерел та літератури:

1. Л. Войтович, *Галицько-волинські зв'язки з німецькими землями: попередні зауваження*, «Княжа доба: історія і культура» 2012, Вип. 6., с. 71–88.
2. Л. Войтович, *Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть*, Львів 2014, 478 с.

3. Л. Войтович, *Європейські лідери XIII ст.: Лев Данилович і Пшемисл II Оттокар*, «Проблеми слов'янознавства» 2013, Вип. 62, с. 9–22.
4. Л. Войтович, *Загадки австрійського вузла (1272–1278): Лев Данилович, Ласло IV, Пшемисл II Оттокар, Рудольф Габсбург і польські князі* «Проблеми слов'янознавства» 2012, Вип. 61, с. 11–22.
5. Л. Войтович, *Лев Данилович и загадки «австрійського узла» (1272–1278)*, «Rossica Antiqua» 2011, № 2(4), с. 120–139.
6. Л. Войтович, *Союз Галицьких Романовичів з Австрією та Чехією у XIII ст.*, «Проблеми слов'янознавства» 2006, Вип. 56, с. 263–273.
7. О. Головка, *Корона Данила Галицького. Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя*, Київ 2006, 575 с.
8. М. Грушевський, *Історія України-Руси: в 11 т., 12 кн.*, Київ 1993, Т. III: до року 1340, 592 с.
9. *Ипатьевская летопись*, [в:] *Полное собрание русских летописей*, ред. А. Шахматов, Москва 1998, Т. II, 648 с.
10. В. Ковалев, *Чешский король Пршемисл Оттокар II и русские князья: взаимные контакты на фоне международных отношений в Центральной Европе второй половины XIII в.*, «Международный исторический журнал «Русин» 2005, №2 (2), с. 55–68.
11. Й. Комендова, *Опавський поход Данила Романовича: чешський взгляд*, «Colloquia Russica: Rurikids in dynastic relations: politics, customs, culture, religion (10th–16th c.)» 2014, с. 156–163.
12. М. Котляр, *Історія дипломатії Південно-Західної Русі*, Київ 2002, 247 с.
13. М. Котляр, *Дипломатія Южної Русі*, Санкт-Петербург 2003, 140 с.
14. М. Котляр, *Нариси воєнного мистецтва Давньої Русі*, Київ 2010, 280 с.
15. І. Крип'якевич, *Військо княжих часів*, [в:] *Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років ХХ ст.)*, Львів 1992, с. 103–104.
16. І. Крип'якевич, *Галицько-Волинське князівство. 2-е вид.*, Київ 1999, 220 с.
17. А. Майоров, *Даниил Галицкий и Фридрих Воинственный: русско-австрийские отношения середины XIII века*, «Вопросы истории» 2011, № 7, с. 32–52.
18. О. Майоров, *Єфросинія Галицька. Дочка візантійського імператора в Галицько-Волинській Русі: княгиня і черниця, Біла Церква* 2013, 224 с.

19. А. Майоров, *Поход русских войск в Моравию и борьба за «Австрийское наследство» в 1252–1253 гг.*, «Военно-исторический журнал» 2011, № 8, с. 49–54.

20. А. Майоров, *Русь, Византия и Западная Европа: Из истории внешнеполитических и культурных связей XII–XIII вв.*, Санкт-Петербург 2011, 801 с.

21. І. Паршин, *Галицькі війська у битві при Дюрнкруті 1278 року: факти і здогади*, «Вісник Львівського університету. Серія історична» 2013, Вип. 48, с. 45–60.

22. І. Паршин, *Галицько-чеський союз у битві при Дюрнкруті 1278 року (на основі «Hermannii Altahensis annales»)*, «Вісник Прикарпатського університету: Історія» 2012, Вип. 21, с. 151–160.

23. І. Паршин, *Участь Лева Даниловича у битві при Дюрнкруті 1278 року*, «Княжа доба: історія і культура» 2012, Вип. 6, с. 187–192.

24. В. Пашуто, *Внешняя политика Древней Руси*, Москва 1968, 468 с.

25. V. Adamovič, *Rus v českých kronikách 13–14. Storočia*, «Княжа доба. Історія і культура» 2013, Вип. 7, с. 95–107.

26. *Annales Millicensium continuation Sancrucensis tertia* [in:] *Monumenta Germaniae Historica*, ed. W. Wattenbach, Hannoverae 1851, T.9, p. 480–569.

27. *Annales S. Pantaleonis Coloniensis* [in:] *Monumenta Germaniae Historica*, ed. G. Waitz, Hannoverae 1872, SS, T. XVII, p. 529–547.

28. M Bartnicki, *Polityka zagraniczna księcia Daniela Halickiego w latach 1217–1264*, Lublin 2005, 251 s.

29. *Continuatio Garstensis* [in:] *Monumenta Germanie Historica*, ed. W. Wattenbach, Hannoverae 1850, SS, T. IX., p. 593–600.

30. *Continuatio Praedicatorum Vindobonensium'* [in:] *Monumenta Germanie Historica*, ed. W. Wattenbach, Hannoverae 1850, SS, T. IX., p. 724–732.

31. *Constitutiones et acta publica imperatorum et regum* [in:] *Monumenta Germaniae Historica*, Hannoverae 1893, Legum sectio IV, T. I, N 159, p. 222.

32. *Cosmae Chronica Boemorum* [in:] *Monumenta Germania Historica*, ed. R. Köpke, Hannoverae 1851, SS, T. XI, p. 1–132.

33. D. Dąbrowski, *Stosunki polityczne Lwa Danilowicza z sąsiadami zachodnimi w latach 1264–1299/1301*, «Галичина та Волинь в добу середньовіччя. До 800-річчя з дня народження Данила Галицького» 2001, Вип. 3, с. 42–69.

34. *Hermannii abbati altahenses annales* [in:] *Monumenta Germaniae Historica*, ed. P. Jaffé, Hanover 1861, SS, T. XVII, p. 360–427.



35. *Kosmova letopisu českého pokračovatelé* [in:] *Fontes rerum Bohemicarum. Prameny dějin českých vydavane z nadani F. Palackego*, ed. J. Emler, Praha 1874, T. II., s. 282–335.

36. K. Lechner, *Die Babenberger. Markgrafen und Herzöge von Österreich 976-1246*, Darmstadt 1985, 478 s.

37. N. Mika, *Czy król Rusi Halickiej Daniel był obecny przy zawieraniu pokoju wiedeńskiego w 1261 roku? Z dziejów stosunków rusko-austriackich w średniowieczu*, «Kwartalnik Historyczny» 1998, rocz. CV, nr. 2, s. 3–16.

38. N. Mika, *Najazd polsko-ruski na ziemię opawską w 1253 roku*, «Opawa: sborník k dějinám města» 2003, sv.3, s. 5–11.

39. N. Mika, *Walka o spadek po Babenbergach w latach 1246–1278*, Racibórz 2008, 136 s.

40. W. Nagirnyj, *Polityka zagraniczna księstw ziem halickiej i wołyńskiej w latach 1198 (1199)–1264*, Kraków 2011, 362 s.

41. *Ottokars Österreichische Reimchronik* [in:] *Monumenta Germaniae Historica*, ed. J. Seemüller, Hannover 1890–1893, DC, T.5, Bd.1., w. 15233–15234.

42. M. Wertner, *Boris und Rostislaw, II (Rostislaw von Halics und seine Familie)*, Vierteljahrsschrift für Heraldik, Sphragistik und Genealogie, Berlin 1889, T. 22, Bd. 2, s. 178–194.

43. B. Włodarski, *Polska i Ruś (1194–1340)*, Warszawa 1966, 325 s.

44. J. Žemlička, *Století posledních Přemyslovců. Český stát a společnost ve 13. století*, Praha 1986, 324 s.

## ОТ КОНФРОНТАЦИИ К СОЮЗУ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ РУСЬКО-ЧЕШСКИХ ОТНОШЕНИЙ В УСЛОВИЯХ ВОЙНЫ ЗА АВСТРИЙСКОЕ НАСЛЕДСТВО (1246-1278)

Соломия КОЗАК

*Институт украиноведения имени Ивана Крип'якевича НАН Украины*

В статье проведен анализ наиболее актуальных вопросов, связанных с участием сюзеренов Галицко-Волынского государства (Даниила Романовича и его сыновей Романа и Льва) в событиях войны за Австрийское наследство (1246-1278) и в отношениях с Чешским королевством. Подчеркнута важность династических мотивов для вмешательства Даниила Романовича в войну. Прослежены русько-чешские отношения в событиях войны, которые начинались с конфронтации и переросли в союз. Акцентировано внимание на дальнейших направлениях исследования этого эпизода западноевропейской политики с необходимостью привлечения еще неизученных источников.

*Ключевые слова:* наследие Бабенбергов, Даниил Романович, Лев Данилович, Пшемьсл-Оттокар II, битва под Дюрнкрутом, Галицко-Волынское государство, Австрия, королевство Чехия.

**FROM THE CONFRONTATION TO THE UNION: ACTUAL ISSUES OF RUS` AND CZECH RELATIONS IN THE CONTEXT OF THE WAR FOR THE LEGACY OF BABENBERGS (1246-1278)**

Solomiya KOZAK

*The Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the NAS of Ukraine*

The most actual issues, related to the participation of the Galicia-Volyn state overlords (Danylo Romanovych and his sons Roman and Leo) in the events during the war for the legacy of Babenbergs (1246–1278) and their participation in the relationship with the Kingdom of Bohemia were analyzed in the article. The importance of dynastic motives for Danylo Romanovych's intervention in the war was emphasized. Rus` and Czech relations in the war events, which were begun with a confrontation, but then were grown into a union, were considered. The great attention on the further research directions of this episode of the Western European politics and the necessity to engage the unexplored sources was focused in the article.

*Key words:* legacy of Babenbergs, Danylo Romanovych, Leo Danylovych, battle near Durnkrut, Przemysl Ottokar II, Galicia-Volyn state, Austria, Kingdom of Bohemia.